

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Γλυκά Νερά, 7-11-2016

Αρ. Πρωτ.: Φ.56/31112

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ & Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Π/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ταχ. Δ/νση: Λ. Λαυρίου 150 & Ανδρικού 4
Τ.Κ. - Πόλη 15454 - Γλυκά Νερά
Τηλέφωνα: 210-6618444
Φαξ: 210-6618440
e-mail: mail@dipe-anatol.att.sch.gr
Πληρ.: Β. Βορούλλα.
Τηλ.: 6974074794
perivallontiki@dipe-anatol.att.sch.gr

ΠΡΟΣ: ΣΧΟΛΕΙΑ που συμμετέχουν στο
Πρόγραμμα ΣΤΕΛΝΩ, ΜΗΝΥΜΑ,
ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΩ ΔΡΑΣΗ (όπως
ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ)

ΚΟΙΝ: ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ΘΕΜΑ: ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ στη δράση-πρόγραμμα: «Στέλνουμε μήνυμα, αναλαμβάνουμε δράση» και σχετικό σεμινάριο στο ΚΠΕ ΛΑΥΡΙΟΥ.

Σας καλωσορίζουμε και σας ευχαριστούμε για το ενδιαφέρον σας να συμμετέχετε στο πρόγραμμα **ΣΤΕΛΝΟΥΜΕ ΜΗΝΥΜΑ, ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ ΔΡΑΣΗ** κατά το τρέχον σχολικό έτος.

Για την υποστήριξη των εκπαιδευτικών που θα συντονίζουν το πρόγραμμα διοργανώνεται από τη Δ/νση Α/θμιας Εκπ/σης Ανατ. Αττικής και Β' Αθήνας, το ΚΠΕ ΛΑΥΡΙΟΥ και την Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης επιμορφωτικό σεμινάριο το **Σάββατο 19 Νοεμβρίου** και ώρες 9.30-17.00 με θέμα **«Διαχείριση Οικιακών Απορριμμάτων»**, στο οποίο μπορείτε να συμμετέχετε εφόσον το επιθυμείτε. Το σεμινάριο θα πραγματοποιηθεί στο Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ.) Κρωπίας και στο ΚΠΕ Λαυρίου. Η μεταφορά των συμμετεχόντων θα γίνει με πούλμαν με αφετηρία και επιστροφή το Σταθμό Μετρό Χαλανδρίου. Επισυνάπτεται ενδεικτικό πρόγραμμα. Σε περίπτωση που ο συντονιστής του προγράμματος δε δύναται να συμμετέχει μπορεί να συμμετέχει άλλος εκπαιδευτικού του σχολείου. Σε κάθε περίπτωση η συμμετοχή είναι προαιρετική. Την πρόθεσή σας να συμμετέχετε μπορείτε να τη δηλώσετε στην ηλεκτρονική φόρμα <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSePa4UpimFiBYc3ewM4s8WiYdudOntiFIdZIW3OsHBp1CPJfw/viewform> μέχρι την Παρασκευή 11/11/2016 προκειμένου να υπολογιστούν οι θέσεις στο πούλμαν.

Στο σεμινάριο θα ενημερωθείτε και για όλες τις δράσεις που σχεδιάζονται προκειμένου να υποστηριχθούν οι σχολικές μονάδες στην εκπόνηση του προγράμματος. Σας υπενθυμίζουμε

ότι το πρόγραμμα θα πρέπει να υποβληθεί προς έγκριση ως πρόγραμμα σχολικών δραστηριοτήτων στο σύνδεσμο https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc0ZAwDEFUvbViOwxggQewFIFaM7CVzhAarphcG_6alla0sA/viewform .

Προς διευκόλυνσή σας επισυνάπτεται *ενδεικτικό* σχέδιο προγράμματος που περιλαμβάνει στοχοθεσία, προτάσεις για δραστηριότητες και δράσεις καθώς και εκπαιδευτικό υλικό.

Η Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Β. Βορύλλα είναι στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε βοήθεια και στήριξη.

Η Διευθύντρια

Δ/νσης Α/θμιας Εκπ/σης Ανατ. Αττικής

Βασιλική Ξυθάλη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΑΝΑΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ΣΤΕΛΝΟΥΜΕ ΜΗΝΥΜΑ, ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ ΔΡΑΣΗ

- 1 35ο ΝΗΠ. ΑΧΑΡΝΩΝ
- 2 2ο ΝΗΠ. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΩΡΩΠΟΥ
- 3 1ο Δ.Σ.ΣΚΑΛΑΣ ΩΡΩΠΟΥ & Ν. ΠΑΛΑΤΙΩΝ
- 4 Εκπαιδευτική Αναγέννηση
- 5 4ο Δ.Σ. Ραφήνας
- 6 ΔΣ ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ
- 8 3ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΓΕΡΑΚΑ
- 9 1ο Δ.Σ. ΡΑΦΗΝΑΣ
- 10 3ο ΝΗΠ ΑΧΑΡΝΩΝ
- 11 30ο Δ.Σ. Αχαρνών
- 12 1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ
- 13 6ο ΝΗΠ. ΚΟΡΩΠΙΟΥ
- 14 2ο Δ.Σ. ΠΑΛΛΗΝΗΣ
- 15 ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΤΩ ΣΟΥΛΙΟΥ
- 16 1ο ΟΛΟΗΜΕΡΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΠΑΛΛΗΝΗΣ
- 17 12ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΧΑΡΝΩΝ
- 18 2ο Δ.Σ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ
- 19 23ο ΝΗΠ. ΑΧΑΡΝΩΝ
- 20 28ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΧΑΡΝΩΝ
- 21 Δ.Σ. "ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΖΗΡΙΔΗ"
- 22 1ο Δ.Σ. ΓΛΥΚΩΝ ΝΕΡΩΝ
- 23 7ο ΝΗΠ.ΑΡΤΕΜΙΔΑΣ
- 24 1ο Δ.Σ.ΓΕΡΑΚΑ
- 25 7ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΑΧΑΡΝΩΝ
- 26 Συστεγαζόμενο Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο Ονειροχώρα
- 27 11ο ΝΗΠ.ΑΧΑΡΝΩΝ
- 28 2ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΑΦΗΝΑΣ
- 29 1ο ΝΗΠ.ΑΡΤΕΜΙΔΑΣ
- 30 1ο Δ.Σ.ΠΟΡΤΟ ΡΑΦΤΗ
- 32 1ο Δ.Σ.ΚΟΡΩΠΙΟΥ
- 33 6ο Δ.Σ. ΓΕΡΑΚΑ
- 34 6ο Δημοτικό Αρτέμιδος
- 35 2ο Δημοτικό Αρτέμιδος
- 36 ιδιωτικό νηπιαγωγείο Ονειροχώρα
- 37 4ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΡΑΦΗΝΑΣ
- 38 28ο Δ. Σ.ΑΧΑΡΝΩΝ
- 39 13ο ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΧΑΡΝΩΝ
- 40 2ο ΝΗΠ. ΚΕΡΑΤΕΑΣ
- 41 4ο Δ.Σ.ΠΑΙΑΝΙΑΣ
- 42 14ο Δ.Σ. Αχαρνών

**Σεμινάριο με θέμα «Διαχείριση οικιακών απορριμμάτων»
Ενδεικτικό πρόγραμμα**

ΣΑΒΒΑΤΟ 19-11-2016	
8.30 – 8.45	Συγκέντρωση στο Σταθμό Μετρό Χαλανδρίου (το λεωφορείο θα αναχωρήσει στις 8.45 α κ ρ ι β ώ ς)
8.45 – 9.30	Μετάβαση στο Κέντρο Διαλογής και Ανάκτησης Υλικών (Κ.Δ.Α.Υ) Κρωπίας
9.30-11.00	Επίσκεψη στο Κ.Δ.Α.Υ. Κρωπίας (ενημέρωση για τη διαδικασία διαλογής των υλικών προς ανακύκλωση)
11.00 – 11.30	Μετάβαση στο Κ.Π.Ε. Λαυρίου
11.30 – 11.45	Καφές
11.45- 12.15	Στέλνουμε μήνυμα - Αναλαμβάνουμε δράση. Παρουσίαση της εφαρμογής του προγράμματος κατά το σχολικό έτος 2015-2016: Στόχοι και πορεία της φετινής εφαρμογής σε σχολικές μονάδες των Δ.Π.Ε. Β' Αθήνας και Ανατολικής Αττικής, Σταμάτης Σκαμπαρδώνης, Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της Ε.Ε.Π.Φ., Βέρα Βορούλλα, Υπεύθυνη Π.Ε. της Δ.Π.Ε. Ανατ. Αττικής Δημήτριος Γκότζος, Υπεύθυνος Π.Ε. της Δ.Π.Ε. Β' Αθήνας
12.15 - 12.45	Ανακύκλωση , κ. Αλίκη Μιμιλίδου, Υπεύθυνη Περιβάλλοντος της Tetrapak Hellas
12.45-13.15	Στέλνουμε μήνυμα: European School Radio (ESR) (Το Πρώτο Μαθητικό Ραδιόφωνο), εκπρόσωπος της Παιδαγωγικής Ομάδας του ESR.
13.15 – 13.30	Καλές πρακτικές της διεθνούς σχολικής κοινότητας , Βέρα Βορούλλα
13.30 - 14.00	Ελαφρύ γεύμα
14.00 – 16.30	Παράλληλα - κυλιόμενα εργαστήρια κομποστοποίησης και ανακύκλωσης χαρτιού , Παιδαγωγική Ομάδα Κ.Π.Ε. Λαυρίου
16.30 – 17.00	Αξιολόγηση του σεμιναρίου – χορήγηση βεβαιώσεων
17.00 – 17.45	Επιστροφή στο σταθμό μετρό Χαλανδρίου

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
«ΣΤΕΛΝΟΥΜΕ ΜΗΝΥΜΑ, ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ ΔΡΑΣΗ»**

Τίτλος προγράμματος: «ΣΤΕΛΝΟΥΜΕ ΜΗΝΥΜΑ, ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΥΜΕ ΔΡΑΣΗ»

ΘΕΜΑ: Διαχείριση Απορριμμάτων

Υποθέματα: Μείωση, Επαναχρησιμοποίηση, Ανακύκλωση, Κομποστοποίηση, Εξοικονόμηση ενέργειας

Σκοπός: Να υιοθετήσουν οι μαθητές υπεύθυνη στάση στη διαχείριση των απορριμμάτων.

ΣΤΟΧΟΙ:

- Να γνωρίσουν οι μαθητές τους τρόπους συσκευασίας των προϊόντων, τους φυσικούς πόρους που απαιτούνται, τους οικολογικούς τρόπους συσκευασίας των προϊόντων.
- Να διαχωρίσουν τα είδη των απορριμμάτων και να διακρίνουν ποια από αυτά μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν.
- Να αναγνωρίσουν οι μαθητές την ανακύκλωση ως λύση για τη διάθεση των απορριμμάτων.
- Να αντιληφθούν τη χρησιμότητα της ανακύκλωσης για τη μείωση των απορριμμάτων.
- Να κατανοήσουν την αναγκαιότητα συμμετοχής όλων των πολιτών στην προσπάθεια διατήρησης και προστασίας του περιβάλλοντος.

Και άλλοι παράλληλοι στόχοι που μπορούν να τεθούν ως προς την ανάπτυξη δεξιοτήτων (συνεργατικότητα, δημιουργικότητα, κριτική σκέψη, επικοινωνία), ψηφιακό γραμματισμό κτλ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ- ΔΡΑΣΕΙΣ

- Δημιουργία περιβαλλοντικής επιτροπής, έρευνα και κατάρτιση σχεδίου δράσης.
- Ανάγνωση λογοτεχνικών ιστοριών και επεξεργασία τους: συζήτηση, δραματοποίηση, εικαστικά κτλ.
- Παρακολούθηση βίντεο για τη διαχείριση απορριμμάτων και την ανακύκλωση
- Παρακολούθηση παρουσίασης για τη διαλογή υλικών για τον μπλε κάδο ανακύκλωσης συσκευασιών
- Δημιουργία και κοινοποίηση οικοκώδικα
- Ιδέες για επαναχρησιμοποίηση: κατασκευές από άχρηστα υλικά
- Πείραμα για τη διάρκεια αποδόμησης: ο κήπος των σκουπιδιών
- Δημιουργία και διανομή αφίσας ή φυλλαδίου ή βίντεο ή ραδιοφωνικού σποτ για τη διάδοση του μηνύματος της υπεύθυνης διαχείρισης απορριμμάτων
- Επιστολή προς το Δήμο κτλ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- Υλικό από το Διεθνές Δίκτυο «Οικολογικά Σχολεία»
<http://www.ecoschools.gr/sites/default/files/files-misc/oikologikasholeiavivliodrastiriotiton2011.pdf> (Σας υπενθυμίζουμε ότι

μπορείτε να ενταχθείτε στο δίκτυο κάνοντας αίτηση στο σύνδεσμο <http://www.ecoschools.gr/ecoschools/application> . Τα σχολεία που ασχολούνται με κάποιες από τις 4 θεματικές του Δικτύου –Απορρίμματα, Νερό, Ενέργεια, Αυλή σχολείου- για δύο συνεχόμενες χρονιές επιβραβεύονται με την Πράσινη Σημαία. Οδηγίες για τη μεθοδολογία του προγράμματος, τα λεγόμενα «7 Βήματα», μπορείτε να δείτε εδώ <http://www.ecoschools.gr/ecoschools/steps>).

- Εκπαιδευτικά πακέτα για τα απορρίμματα από την Πύλη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης <http://www.env-edu.gr/ViewSubject.aspx?id=12>
- Εκπαιδευτικό υλικό από την Κύπρο <http://greendot.com.cy/gr/view-subpage-greeniversity/19/educational-material>
- Λογοτεχνικά βιβλία και βιβλία γνώσεων (ενδεικτικά):

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ	ΤΙΤΛΟΣ	ΕΚΔΟΣΕΙΣ
J.Palmer	Ανακυκλωμένο πλαστικό	ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ
J.Condon	Ανακυκλωμένο χαρτί	ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ
J.Palmer	Ανακυκλωμένο μέταλλο	ΕΡΕΥΝΗΤΕΣ
Isabelle Nicolazzi	Η κατανάλωση	ΠΑΤΑΚΗ
Σοφία Ζαραμπούκα	Ο κύριος Μπεν η Μου και τα σκουπίδια -	ΠΑΤΑΚΗ
Jean-Francois Noblet	Τα απορρίμματα	ΠΑΤΑΚΗ
Isabelle Nicolazzi	Η κατανάλωση	ΠΑΤΑΚΗ
Ελένη Σβορώνου-Σωκιαλίδη.	Ιστορίες για τα σκουπίδια.	Παπαδόπουλος.
Ματούλα Τόλκα	Η κυρία Ανακύκλωση και οι φίλοι της.	Λιβάνη
Σοφία Ζαραμπούκα.	Το Βρωμοχώρι	Κέδρος
Κώστας Μάγος	Μία νύχτα στη χωματερή	Μικρή Άρκτος
Κώστας Μάγος	Σκουπιδιστάν	ΠΑΤΑΚΗ
Βαγγέλης Ηλιόπουλος	Η μικρή γοργόνα πώς να ζήσει στο σκουπιδονήσι;	ΠΑΤΑΚΗ
Τζένη Κουτσοδημητροπούλου	Γκαζόζα Α. Α. Α	Ελληνοεκδοτική
Λαζαρίνη Ακριβή, Σπύρου Ελισάβετ	ΣΤΩΝ ΣΚΟΥΠΙΔΙΩΝ ΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ, ΕΝΑΝ ΚΑΙΡΟ ΚΑΙ ΜΙΑ ΦΟΡΑ...	Ρώσση

Εκπαιδευτικά βίντεο:

- Ανακύκλωση (από την Εκπαιδευτική Τηλεόραση)
<http://www.edutv.gr/index.php/perivalon-2/anakyklosi>
- Φιλμάκι σε μορφή κινουμένων σχεδίων σχετικά με την ανακύκλωση ηλεκτρικών συσκευών. <https://www.youtube.com/watch?v=yS54FMM-8Oo&feature=related>
- Παιδικό εκπαιδευτικό βίντεο για τον μπλε κάδο – ΕΕΑΑ
<https://www.youtube.com/watch?v=jUXWk3JLCU>